

Szerkesztőségi iroda:

Főiac, Osulak-féle ház,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények
küldendők.

Kiadó hivatal:

Pollák Mór könyvnyomdája,
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdászati lap.

A háromszéki „Házipar-egylet” és a „sepsi-szentgyörgyi önkényes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten-
kint háromszor:
szórdán, pénteken
és vasárnap.

Előfizetési feltételek:
Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 frt 50 kr.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit-sorért, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyitólír sora 15 kr.

Orosz törekvések.

„Nondum maturus est” — mondhatja Phaedrus a rókával, midőn a szőlőfűrt után hiába ugrálva nem férhetett ahoz Oroszországnak is savanyu a szőlő; majd eleped a sovárgó vágytól, de nem éri el az ingerlő falatot.

A zsarnokság országa kezd ősztintévé lenni Álnok ősztintéség. Előrelátó gondoskodás leplelve burkolja kajánosságát, de mégis kikandikál a szeg a zsákból.

A „Novoje Vremja” közelebről az új helyzet és az orosz politika című cikkében ezeket írja:

„A kormány nyilatkozata jó hatást gyakorolt a közönségre, de akarva, nem akarva, be kell ismernünk, hogy Oroszország még nem elég hatalmas, miszerint a keleti kérdést úgy mego'dja, a mint ez annak érdekében állana. A mult évi háboru bizonyította be, hogy nekünk még sok hiányzik s az volt az egyedüli szerencse, hogy a portával volt dolgunk; de a jövőben már a porta helyett Ausztria s Angolország ellen kell küzdenünk. Oroszországnak gyűjteni kell erejét. Ezen utolsó két év alatt azon tapasztalatást tettük, hogy minden bonyodalmat keleten Európa — habár Törökország rovására is — főképp oroszellenes irányban kiszámányolni törekszik. Bármily meghasonlás is uralkodnék az európai hatalmak közt, azonnal egyetértésre jutnak, ha csak Oroszország ellen fel kell lépni. Azért Oroszországnak a keleti kérdésnek végleges megoldásával abban kell hagyni, míg nem fojja magát elég erősné érezni, hogy az egész Európának ellentálljon — Az orosz politikának feladata legyen tehát: Törökországot támogatni s azt a nyugatiak rablása ellen védeni, de egyuttal a törökországi keresztényeknek is segédkezet nyújtani. E feladat elég nehéz és férfiakra van s ükéségünk. A politikát illetőleg melyet Ausztriába, e leg dühösebb ellenségünkkel szemben követnünk kell, még sokkal nehezebb. Mindenki tudja, hogy Ausztria a keleti kérdés megoldásának legnagyobb akadály s ennek folytán hogy az összes erőnkert arra kellene fordítanunk, hogy ezen akadályt eltávolítsuk. De nem az történik. Ha Ausztriát a jelen pillanatban össze rombolnók, győzelmi munkából nem meritenék semmiféle hasznót, épügy, mint a mult hadjáratból csak Angolország s Ausztria huztak hasznót, ugy ezen hadjárat is Német s Olaszország javára üne ki. Németország már régóta lesi az alkalmat, hogy Csehországot annektája, O'aszország pedig azon ré-zeket, melyeket az olaszok lakják.”

Kitűnik ebből, hogy Oroszország ugy szeretné, megtámogatni Törökországot, segédkezet nyújtva egyuttal a törökországi keresztényeknek, mint a hogy a medve harapta volt meg a lovat: csak a patája maradt meg. Csak azt szeretné, hogy elebb mások egy kicsit pusztítsák el Ausztria-Magyarországot a föld színéről. Azután szembe szall ő egész Európával.

A h á b o r u.

Augusztus 19.

Az Abendpost még mindig nem hoz híreket Boszniából. Szerajevot már ezelőtt 3 nappal kellett volna az osztrák hadseregnek elérni és elfoglalni, vajjon azért nem történt-e, hogy Filipovic megseppent azon vereségektől, melyeket a vezérletre bízott seregnek jobb és balszárnya szenvedett, vagy talán utjában sokkal nagyobb akadályokra bukkant, mint Maglaj, Zepce, Vranduk és Jaica körül talált, vagy végre rá is csaptak Szennan-cherib anygálai és még erősebb vereséget szenvedett mint akár Jovanovic, akár Szapary. Erről még nem kaptak a lapok tudósítást, s így szabad

tér nyílt a különféle feltételezésekre és minthogy e halgatás alig jelenthet jót, s okot ad a legnagyobb aggodalmakra és bal sejtelmekre. Ha lett volna valami győzelem, mit az Abendpost meghozhatott volna, meglehetünk arról győződve, hogy enyhítse a rossz benyomást, melyet az utolsó napokban érkezett hírek okoztak.

A magánysürgönyök most constatálják, hogy a felkelők valamennyi vezére a portával a felkelés előtt és alatt folyvást egyetértésben működik. Azok, kik nem csatlakoznak a felkeléshez terrorizáltaknak. Azt mondják, hogy a Kartula hegy közepében harmincán több katolikust huztak a felkelők karóba, mert vonakodtak a felkelőkhez csatlakozni.

Mig Hafiz basa Filipoviccsal értekeznek, az alatt török műszaki tiszték Szerajevó megerősítésén dolgoznak. Itt nagy mennyiségű lőszer, ágyú és mindenféle fegyver van összehalmozva és a tüzéség száma több mint elegendő. Itt 14 zászlóalj nizam, 5 zászlóalj redif, 4000 főnyi belföldi katonaság és 4000 arnauta van összerendezve. Azonban a tudósító véleménye szerint a felkelők alkalmasabb helyen, mint a szerajevói völgyben fognának csatát elfogadni, ha megtámadtatnának. Két bég Hercegovinába ment. hogy az ottani keresztény felkelőkkel értekeznek, mert most minden felekezeti ellenségeskedések a két felkelő tartományban megszűntek és a lakosoknak csak egy közös ellenségük van, az occupáló osztrák sereg.

Mazhar pasa valamennyi Boszniában létező csapatnak megparancsolta, hogy e hó 26-dikáig a Drina mögé térjen vissza, hogy egyesülésk a felkelőkkel megakadályoztassék. Ezen parancs azonban már későn érkezik, mert alig van egy csapat a törökök közt, mely eddig nem egyesült a felkelőkkel, egybírát ezen parancsadás hasonmása több ilyen parancsnoknak, melyek arra szolgál-nak, hogy az osztrákokat ámsítsák.

Csainicában, a Drina jobb partján, egy felkelő csapat tűnt elő egészen váratlanul, ez nem első, sem nem utolsó ilyen meglepés.

Arról, hogy Szerbiából és Montenegróból szervezték a bosnyák felkelést, mindig új adatok tűnnek fel és így ezen két állam biztosítására, miket loyaltitásukról adtak és adnak az osztrák kormánynak, legkevesebb sulyt sem lehet fektetni. Már július 20-án Pojdina és Gračanica közt 25 tábor nem rendes katonaság, 6 zászlóalj rendes katonaság, és 16 ágyú állott a felkelők vezéreinek rendelkezése és Szerbiából az omladina felszólítására Boszniába tömegesen mentek a harcosok. Maga Fadejef is átment a Drinán és több ízben értekezett a bosnyák felkelő vezérekkel. Szerbia mindennel ellátta a felkelőket az élelmi szerektől az ágyúig.

Végül már a bécsi lapok közül is felszólalnak az occupáló beszüntetése és az occupáló hadsereg visszahívása mellett. — A bécsi „N. Fr. Presse” mai vezércikkében kimutatja azon káros következtetéseket, melyeknek Ausztria magát egy Törökország ellen kezdendő háboru által kiteszi. — Azon nézet, hogy itt Ausztria és az osztrák magyar hadsereg becsületé forog kérdésben, nem tartható attól, hogy a kisebb roszat elibe ne tegyék a nagyobbakat. Az osztrák hadseregnek Solferinónál, Magyarországon és Königrátnél már annyi csorba ejtetett, hogy egygyel több vagy kevesebb nem árthat annyira, mint az, melyet Ausztria magára hárít, ha az occupációt ilyen eredménytel folytatja.

Bécs, aug. 18. Egy távirat a 13. hadtest parancsnokától, Filipovic tábornaságától a Zepce-cupria-táborból aug. 16-áról, feladott tájé-cék aug. 18-án: A mai támadás a felkelők san-belovalaci megerősített állásaikra tökéletes győzelemm alakult. Mig a bal oldal-oszlop reggeli 6 órakor a Hanu-Ordón, a főhadoszlop pedig az országoton indult, a jobb szárnyoszlop az Örtje és Zakorina-hegyen ment át és e szerint a felkelőket oldalról és hátulról támadta meg, és ezeknek minden sátorát, egy zászlót és sok kocsit lökéskélekkel hatalmába kerítette. A csatázás már a Han-Ovculukánál kezdődött és a nehezen járható hegyi utakon csak lassan haladhattak előre és foglalhattak tért. Az eldöntés a jobb oldaloszlop által délbent történt, a felkelők tömegesen futottak többnyire a magaslatokon át Kisoka felé; más részük pedig Kiseljak felé; ágyúikat, fájdalom már elebb vonszolták el, csak lassan üldöztek, de még most is az elődörög kiállításánál a felkelők egyes csapataival lövések váltattak. A jobb és főhadoszlop Fosnicka-Cupria mellett táborozik, a szárnyoszlop Kvaljevác-Brodnál, hogy Visokát tartsa szemmel,

a merre Tegethoff altbagny Zenicából a Bosza jobb partjára Kakanyába rendeltetett, kinek egy jelentés szerint, tegnapi napról (15 ről) este azon szándéka volt, hogy még ma menjen Montenegro-ba, holnap pedig Visoka felé. Veszteségeinkről még eddig semmi bizonyosat nem jelenthetti, de ezek semmi esetre sem nagyok. A 20-ik hadosztályról érkező jelentés szerint a doboj-nadói táborból a tegnapi nap (17-ike) csendesen folyt le. Szapary gróf altbagny állását a Bosza jobb partján még mindig tartják és az ellenség vele szemközt áll. A 16-iki ütközetnél a felkelők heves támadásuknál hegyi ágyukat is alkalmaztak. Miután beérkezett tudósításokból bebizonyult hogy a livnói török őrszet erősítve pótcapatok által, melyeket nekik a felkelők küldöttek, Travnik felé mozdulatot tett, hogy a hetedik hadosztály összekötéseit fenyegetse, ennél fogva Livnó ellen támadás határozottatott el és Csikos vezérőrnagy alatt meg is tetetett. Ezen alkalommal Lyubernél Livnó előtt harcra került a dolog, melynél a dalmát honvéd vadászszázalaj Mitrovicz őrnagy vezetése alatt jómagatartása által kitüntette magát és az ellenségnek tetemes veszteségeket okozott. Livnónak ezen fenyegetése a felkelőket arra határozta, hogy 3000 lovassal és 8 hegyi ágyúval visszatérjenek Livnóba és tervelt vállalkozásukkal hagyjanak fel; így tehát a tüntetés célja tökéletesen el lett érve. Az illető honvéd vadászszázalaj 10 halottat és 5 sebesültet veszített. Az ütközet után egy török csapat az 5-ikezred 6-ik zászlóaljból, mely 56 emberből és egy hadnagyból állott, a fegyvert letette.

Sürgönyváltás a szultán és az angol királyné között.

A „Vakit” a következő sürgönyt közli, melyet a szultán Bosznia ügyében az angol királynéhez küldött:

„Hercegovina- és Boszniában szomorú események vannak keletkezében, melyek Felséged érző szívét csak fájdalmasan érinthetik.

A mozlm s a keresztény lakók kétségbeesésükben felkeltek, hogy az osztrák csapatok előtt az utat az országba elzárják. A felkelés annyira elhatalmasodott, hogy néhány magasb állásu hivatalnok, ki a lakosság igazgató kedélyállapotát csilapítani akarta, e törekvésének áldozatul esett. Véres eseményektől lehet tartani. En a szomorú következményeket, melyek szemünk előtt fognak lefolyni, sajnálat nélkül nem tekinthetem.

Kérem tehát felsegedet, járjon közbe az emberiség nevében Ausztria-Magyarország császára és királya ő felsegéné, közös barátunk, s szövetségesünkkel, — hogy adja ki serege vezéreinek a parancsot, hogy azok a már megszállott Banjalukán tul beljebb az országba ne hatoljanak.

Nem kétem, hogy ezen személyes s őszinte ohajom felsegédnél, kinek jogszéri s emberszerető elvei és államunk iránt való barátsága általánosan ismertesek, — kedvező fogadtatásra fog találni.

Felseged ezen szomorú eset alkalmával ujra barátsága jelét fogja adni, és ezáltal ugy az ottomán nemzet, mint ama szerencsétlen vidékek lakóinak szeretetét s tiszteletét fogja kinyerni.

Az angol királyné e sürgönyre így válaszolt: „Bécsi nagykövetemet, Sir H. Elliotot utasítottam, hogy Ferenc József ő felsegéné a szükséges lépéseket a véraldozatok megkímélésére megtegye. — A zavarok megszüntetésére azonban a leghatékonyabb eszköz mindenestére a tartomány teljes megszállása.”

A királyné válassza világosan bizonyítja, hogy a szultán kérelmét követte által a bécsi kabinet tudtára adta, ez azonban, mint az utóbbi események mutatják, az angol közbenjárást visszautasította.

Zavarok Muszkaországban.

A fejtelenség és zűrzavar oly annyira lábra kapott Muszkaországban, hogy a cár külön ukázal rendelte el, hogy a muszka városok rendőrállománya és helyőrsége megkésztesszessék.

Szt. Pétervárt augusztus 16-án reggel a Szt. Mihálytérén a tüzéségi osztály főnökére Mezentsoff tábornokra két egyen lőtt revolverekkel. A tábornok elesett, a tettesek készen álló bérkocsikon elmenekültek.

Egy újabb távirat mondja, hogy a Mezentsoff tábornok ellen intézett merénylet nem revolverrel követettett el, a tábornokot tőrűszúrás talál-

ta szíve alatt, mely nincs megsebezve. — Állapota komoly, de nem mondtak le minden reményről fenmaradásához.

Makaroff tábornok, Mezentsoff kisérijének sebezése. A támadók, kik Mezentsoffot ledőlték, eltűntek nyomtalanul. A bérkocsi megtalálta, de üresen. A tetteseknek hűlt helyét találták benne. A rendőrség intézkedéseiből kiderült, hogy a tettesek még nem lépték át a határt.

Az egész tojnicai kerületet előzönlötte a forradalom. A falvakban fegyveres parasztok kergették el a hirtorisokat. Verholyszje falvába egy század lovasság vonult be Alexandrovszka városból a zavargások elnyomására. A dühös lázadók az egész lovasszázadot az utolsó lábáig felkoncolták úgy, hogy a katasztrófáról jelentést sem tehettek a parancsnokságnak. Ott már előbb egy, a helyszínre kiküldött bizottság szurkáltak le. Tojnicaká és környékére 10,000 főnyi lakosság indult el Kievből.

Horváth Mihály.

1809—1878.

Budapest, aug. 19.

A magyar történetirolalmat nagy és szinte pótolhatatlan veszteség érte. Este későn érkezik hozzánk a megdöbbentő hír, hogy Horváth Mihály püspök, a magyar történet-írás egyik első koszorusa, a magyar történelmi társulat első elnöke meghalt. Sokkal nagyobb a csapás, mely a fájdalom felzaklatott érzéseivel ostromolja szívünket, semhogy elfogulatlan megítélje tudnánk lenni ama nagy munkásságnak, mely mintegy négy évtized óta gazdagította maradandó alkotásaival a magyar történetirolalmat. A nehéz fájdalom közepette a gazdag életnek csak vázlatos átfutására szorítkozhatunk.

Horváth Mihály 1809-ben Szentesen született. Gymnaziumi tanulmányait befejezve, 1825-ben a váci egyházmegyében papi rendbe lépett s Vácon a bölcsészeti és hittudományt hallgatván, 1828-ban a pesti egyetemen bölcsészettudorára, 1831-ben pedig Vácon áldozatára avattatott föl. Még mint diakon egy évig püspöki acturius, fölszentelése után több helyen káplánkodott, majd nevelő volt Keglevich és Erdődy Kajetan grófok házában, míg 1843. a bécsi Tereziánumban a magyar nyelv és irodalom tanárává lett. Már ekkor több történelmi munkát folytat, melyek közül három (Párhuzam. A kereskedelem története, két rész) az akadémia részéről koszorút nyert, a tekintélyesebb írók közé számítottak. Az akadémia 1839-ben levelező, két év múlva pedig rendes tagjává választotta s mint ilyen székét a nagyülésben „A magyar honvédelem történeti vázlatával” foglalta el. 1847-ben V. Ferdinánd által hatvani prépostá, 1848-ban pedig csanádi püspökké nevezett ki, s az ő indítványára és műve volt a püspöki kar októberi fölrata a királyhoz Magyarország jogai érdekében, mely azonban siker nélkül maradt. A forradalom kitörésével, mint a felső tábla tagja, részt vett a debreceni országgyűlésben, s az 1848-iki kormányban, mint vallás és közoktatási miniszter tagja levén, a katolikus autonómia megalapítása végett conventet rendelt, de szintén siker nélkül. A reá is kimondott halálos ítélet külföldre készítette menekülni, élt Párisban, Zürichban, Brüsszelben, Genuában és Genfben, de száműzetése alatt a külföldi lapokba írt magyar érdekű cikkeket és a magyar történelem művelése képezte napjainak nemes foglalkozását. A gyűjteményekben megjelent számos dolgozatokon kívül első nevezetes munkája a „Brüsseli Magyar Okmánytár” volt, melyely az akadémia „Történelmi Emlékeit” nyitotta meg. További nyomozásainak eredményeit a „Történelmi Zsebkönyvben” rakta le, melyek leginkább János király korát helyezik új világításba, momentális műve: A Magyarok Története, melyet két nagy munkája 1849-ig egészít ki s pedig a „Huszonöt év Magyarország történetéből” és „Magyarország függetlenségi harcának története.” Mindezen becses művek számos kötetet képeznek. Végre amnestiát nyerve Horváth Mihály 1867-ben hazajött s azóta nyugpénz mellett élt. Itthon folytatja nemcsak irodalmi, de politikai működését, 1868-ban lelkesedéssel fogadták új föllépését az akadémiában, midőn „A vármegyék szerepléséről nemzetünk életében” értekezett, valamint a Kislavai társaságban, hol 1869-ben „Zrinyi Ilona életrajzát” terjesztette elő. Legutolsó nagyszabású műve „A kereszténység története hazánkban” volt. Mint politikus az 1869. megnyitott országgyűlésnek Szeged részéről tagja volt, később visszavonult. De Déak Ferenc halála után a belváros őt tisztelte meg bizalmával s újra képviselő lett a legutóbbi országgyűlésben. Utóbbi időben azonban, mint tudósak nagyobb szerepköre volt. Horváth Mihály elnöke volt az akadémia történeti szakosztályának és a Történelmi Társulatnak, mely utóbbiban tartott beszédei a „Századok” folyóiratban jelentek meg, tagja volt nemkülönben több külföldi tudományos társulatnak is. A történelmi társulat néhány nap múlva Kassán ül össze kiránduló közgyűlésre, de elnöke örökre hiányozni fog s azt a társulat fogja legmélyebben fájlni. Horváth Mihály fölőtte — külsőleg is — érdekes arc és alak volt. Utóbbi időben gyakran betegeskedett s nem rég a fővárosban is aggodtak életéért. Falusi birtokán azután helyre jött, míg

végre néhány nap előtt Karlsbadból, a hová üdülni ment, érkezett a hír, hogy a kitűnő tudóst szélhűdés érte. S fájdalom ez nem sokára életébe került.

A „Székely művelődési és közgazdasági egyesület” 1878. évi szeptember 8-án kezdődőleg Maros-Vásárhelyen tartandó nagygyűlésének:

Programja.

1. Elnöki megnyitó beszéd.
 2. Titkári jelentés az egyesület évi működéséről.
 3. Pénztárnoki és számvizsgáló bizottsági jelentés.
 4. Központi választmányi 3 tag kisorsolása és választása.
 5. Számvizsgáló bizottság választása.
 6. Választmányi javaslatok:
 - a) a választmány jelentése az egyesület költségén a hosszafalusi műemlék felső iskolában képzett növendékek előhaladásáról, s ezzel kapcsolatban azoknak segélyezése az 1878/9 tanévben is;
 - b) pályabírói jelentés a „Székely föld leírására” kitűzött díjra beérkezett munkáiról; egyszerűsített a jelítés levél felbontása, az 1000 ft. pályadíj kiadása, egy munka kinyomtatása iránti választmányi javaslat tárgyalása;
 - c) az őszön Budapesten rendezendő székely ipari és műipari kiállítás ügye.
 7. Székely ballada Tolnay Lajostól.
 8. Marosvásárhely és Marosszék közoktatási és közmevelődési állapotáról felolvasás Szávva Farkastól.
 6. Kirándulás Szóvátára vagy Parajdra, és esetleg egy nagyobb körut a székely földön az őszi székely kiállítás érdekében.
- Ezen nagy gyűlésre az egyesület t. c. alapító és részvényes tagjai tisztelettel meghívhatnak.

Budapest, 1878. augusztus 10-én.

Hajós János s. k.
az egyesület elnöke.

Buzogány Áron s. k.
az egyesület titkára.

Figyelemztetés.

1. Az alábbi vaspálya társulatok részéről következők árleszállítások engedélyeztetettek:
 - a) A keleti vaspályán menet és jövet a II. kocsiosztályban III. oszt. egész jegyek, és a III. osztályban II. oszt. féljegyek váltása mellett utazhatnak az egyleti tagok a gyűlésre sept. 4-től 13-ig bezárólag. Az egyleti elnökség által e célra kiállított igazolvány a jegyváltásnál előmutatandó.
 - b) Tiszavideki és arad-temesvári vauton ugyanazon kedvezmények mellett utazhatnak sept. 1-től sept. 15-ig. Szabad podgyászsúly 25 kilogramm.
 2. Azon tagoknak, kik e kedvezményt igénybe venni, az egyesület elnökségénél Budapesten, vár, ur-utca 31 sz. a. ebbeli személyes vagy levélbeli megkeresésre igazoló jegyek adhatnak ki.
 3. A megjelenni kívánók ez iránti szándékukat elszállásolások eszközölhetése végett szíveskedjenek a székely-gyűlés intéző bizottságához Maros-Vásárhelyre (Z. Dr. Knöfler Vilmos biz. elnökhöz), néhány nappal előbb tudtul adni.

TANÜGY.

A gymnasiumok tanterve.

A gymnasiumok tantervére vonatkozólag a vallás- és közoktatási miniszter a tankerületek főigazgatóihoz rendeletet bocsátott ki, melyben kijelenti, hogy a népiskolák számára az 1879/80-iki tanévben teljesen új, a gymnasium összes osztályaira kiterjedő tantervet szándékozik kibocsátani, melyet a kellő felvilágosító utasításokkal a jövő tanév folyamán az intézeteknél közölni fog. A legközelebbi, 1878/9-iki tanévre vonatkozólag csak a következő átmeneti intézkedéseket rendeli el:

1. Az első osztályban:
 - a) Elmarad a németnyelv egészen (pedig volt 2 óra hetenkint).
 - b) A rajz eddigi 4 órájából elmarad 1 óra.
 - c) E helyett a magyarnyelv tanítására az eddigi hetenkinti 3 óra helyett 5 óra fordítandó.
- A mi a német nyelv tanításának az első osztályban ezentul elmaradását illeti, különösen megjelözi a leirat, hogy az nem más indokból történt, mint abból, hogy sok évi tapasztalás kimutatta azon nehézséget, melylyel a gymnasiumban két, sőt néhely intézeteken három nyelvnek nyelvtanilag rendszeres és egyszerre való megkezdésével küzdeni kell. A kiadandó új tantervben a német nyelv tanítása pedig nyerni fog az által, hogy kevesebb osztályon át az eddiginél több óra lesz rá fordítható.

A magyarnyelv tananyagának felosztása az első osztályban a következő leendő:

- a) Elbeszélő prózai és költői olvasmányok (különösen a népmonda, magyar történeti monda, klasszikai mythosz, néprajz köréből.) Értelmes és kellően hangsúlyozott olvasás; és olvasmányok tartalmi megmagyarázása, s ugyancsak az olvasmányok tartalmának szabadon való elbeszélése. — Könyvnélkül tanult versek szavallása.
- b) Nyelvtan: Egyszerű mondat és mondatrészek; fő- és mellékmondat megkülönböztetése. Mondattani alapon a teljes alakban, tekintettel a hang-

tani módosulásokra. Szóképzés gyakorlatilag, szócsoporthoz egybeállításai. Az előképzők.

c) Két hetenkint egy írásbeli (vagy házi vagy iskolai) dolgozat, mely főleg a nyelvtan és helyesírás begyakorlását tartja szem előtt. A feladat felfogására a gyermeket az írásban szóbelileg elő kell készíteni.

A rajz (eddig hetenkint 4 óra helyett) a rajzólmértan 4 órával. Tananyagának felosztása a következő lesz: Planimetria elemek, pontok, vonalak s szögek fekvése és mérési viszonyai. A legfontosabb sík idomok tulajdonságai s alakítása, u m: három-, négy- és sokszög, különösen a szabályosak és a kör. Az idomok összefüggése, symmetriája, hasonlósága és terület meghatározása. A kerületek és néhány más fontosabb görbe vonal. A mértani ornamentális rajzolás elemi rendszeresen haladó táblarajzok után, előbb rajzeszközökkel, majd szabadkézzel.

A hetedik osztályban:

a) Elmarad a philosophiai propaedeutika (eddig heti 2 óra), mely jövőre csak a 8-ik osztályra lesz szorítva.

b) A német nyelv tanítására az eddigi 2 óra helyett 3 fordítandó.

Tananyaga: A nyelvtani ismeretek ébrentartása mellett, nagyobb költői prózai művek olvasása, tekintettel a magyar irodalmi tanításra. — Az olvasmány, annak tárgyi és szerkezeti magyarázatán kívül felhasználandó német szövezmódok, synonimák magyarázatára s csoportosítására. Havonként írásbeli gyakorlatok, még pedig vagy az olvasmányok tartalmának német nyelven való elmondása, vagy magyar próza fordítása németre. — A költői olvasmányok sorrendje: Goethe „Hermann und Dorothea” és Schiller „Wilhelm Tell.” A prózai olvasmányok főleg az irodalmi (stylisztikai, retorikai) poetikai, tanulmányokra való tekintettel a tudományos stílus megértésére vezessen.

c) Mennyiség, 3 óra helyett, 4. Tananyaga Betűszám: számtani s mértani haladványok. Kamat-kamat-számolás. A kölcsönök törlesztése. — Mértan: A tömörmértan.

3. A nyolcadik osztályban: Az elemző mértan elmarad; helyette a mennyiségben többi bevégzett tananyagának kellő begyakorlása.

A többi osztályok és tantárgyakra nézve az eddigi tanterv és órábeosztás a legközelebbi tanévben változatlanul maradnak.

Értesítés.

A sepsi szentgyörgyi gazdasági szakosztály lyal megtöltött felső népiskolában az 1878/9. tanév szeptember 2-án kezdődik. A beíratások, felvételi és javító vizsgák augusztus hó 28-tól szeptember 2-ig tartanak meg.

Felvétnetnek oly növendékek, kik bélyegmentes iskolai bizonyítvánnyal igazolják, hogy a közégi iskola 6 osztályát jó eredménnyel bevégezték, — vagy ha ez nem volna, felvételi vizsgát tesznek a felső népiskolára megkívántató alapismertekből.

A beíratáskor egyszer s mindenkorra 50 kr felvételi és 4 ft évi tandíj fizetendő. Szegénységűket hiteles szegénységi bizonyítvánnyal igazoló növendékek felsőbb helyen fél vagy egész tandíj-elengedésben részesítenek.

A vidéki növendékek elszállásolása felől gondoskodva lesz.

Sepsi Szentgyörgy 1878. aug. 20.

Tarcali Endre,
igazgató.

KÖZGAZDASÁG.

Magyarország a párisi lókiállításán.

(Vége.)

Ez irányban legjobb példaként lebeg szemünk előtt azon egyszerű és öntudatos eljárás, melylyel Franciaországnak sikerült nehezebb természetű nyugoti származású igás és hintó lofajait néhány évtized alatt, a tőkély bámulatos fokára emelni. — Azon téren tehát, a hol az utánzásnak csakis kezdetén vagyunk, nem versenyezhetünk oly nemzetekkel, melyek e téren a tőkélyt már megközelítették, annál kevésbbé, miután természeti viszonyaink sem kedveznek általában a nehéz igás és hintós lo sikerese tenyésztésének.

A kisebb és nagyobb hatás és kisebb és középmás lo azonban, főképp és első sorban pedig a katonai célokra szükséges, jó minőségben és nagyszámban van meg nálunk. Tenyésztésével fedezhetjük nemcsak az ország szükségletét, hanem a külföld számára vásárra állíthatunk évenként jelenleg is már mintegy 30 ezer példányt, mely szám a növekedő igényekhez képest, néhány év alatt 40—50 ezer példányra, sőt idővel még ennél is nagyobb száma is könnyen emelhető.

Ezen az ország belsőszégleitén felül rendelkezésre álló jelentékeny termelésfeleslegnek lehető legjobb, állandó és biztos értékesítése képezi a célt, melyet a párisi nemzetközi lókiállításán előmozdítani o hajtunk.

A nép kezében minden egyes vidéken tömegesen található anyagból választottuk tehát a kiállítású lovakat. Itt is úgy, vagy még inkább, mint

az állami ménések kiállításánál, mellőztük a kiválót és kerestük a rendest, — az általánost.

Nagyonb tenyésztőktől vagy ménesekből egyetlen egy lovat sem vettünk be a csoportos kiállításához.

A kiállított 36 ló kivétel nélkül a kisebb tenyésztőktől vásároltatott, még pedig különös figyelemmel arra, hogy minden egyes vidék tenyésztésének képviselőjeként kiállított lovak se jobbakk, se rosszabbak ne legyenek, mint az azon vidéken található anyag újabb ivadékának tulnyomó része.

Bátran azt állíthatjuk tehát, hogy a külföld az esetben, ha szükséges van oly lovakra, a minőket a párisi csoportos kiállításra lát; e szükségletét Magyarországon, bőven fedezheti. Minden egyes jelentékenyebb vidék lóvásárjain tömegesen fel fogják találni azon lovat, melyet Párisban az illető vidékről kiállítva láttak. S mert ezt akartuk elérni, azért választottuk itt is a teljes ösztintes utját, talán eltérve a szokásos kiállítások módjától, hol rendszeren több a tüntetés, mint a valóság.

A kiállított példányok nem tenyésztanyagként szerepelnek, nem képviselnek fajtát, hibátlaniságot vagy tökélyt; hanem képviselik azon használati lovat, mely ma Európában legnagyobb számban és legelősebb áron Magyarország vásárait találhat.

E lovak bevásárlási ára átlag 500–700 frankos volt, s csak rövid idő előtt vásároltatván, tehetségeik teljes kifejlesztésére, vagy beható idomításukra idő sem lett volna.

A kiállított 36 ló összevásárlása után csak néhány hétig tartatott a bábolnai állami ménesben, hol megfelelően tápláltván, jobb conditióba jöttek, mint általában a kisebb tenyésztőkénél szokás; de különben sem testalkatra nem különböznek a nép kezében lévő anyag zömétől, sem pedig mesterszeresen betanított szép járás által nem ragadják el a nézőt.

Ugyanez áll különben az állami ménesekből kiállított lovaknál is.

Ezek sem készítettek elő hosszú időn át idomítással a kiállításra. A kiállított ménsek csak néhány hét előtt fejezték be az év fedezési idejét, mely alatt nem az iskolavaglás, hanem a fedezés volt hivatásuk. Szintugy a ménesekből kiállított kancák legnagyobb része is már több csikót nevelt; kint a szabad ménesben járt; és jelenleg is vemhes.

Azt tehát nem várhatja senki sem a lovaktól, hogy jelenleg rendkívüli meglepő aktiót mutassanak.

Mi Párisban azon nyers anyagot akarjuk bemutatni, mely idomítás által a használhatóság igen magas fokára fejleszhető, mert a ménési képesség, s a sebes aktió feltételei megvannak lovaknak tulnyomó nagy részében; sokszor meg azoknál is, melyeknek nem egészen arányos külseje a képességet nem árulja el.

E tekintetben tehát ha nem is fogunk babérokat aratni a nagy közönség előtt, mégis nyugodtan várjuk a szakértők bírálatát; kik jól tudják, hogy a lovaknak nem egy idomító iskola (école de dressage) eredményét, hanem az idomításra képes anyagot akarjuk bemutatni.

Az álladalmi ménesekből kiállított lovak nem fognak eladatni, hanem a kiállítás után ismét visszavitetnek.

A tenyésztőktől összevásárolt 36 ló a kiállítás bevégeztével el fog adatni.

Ezen lovak ugyanis a „magyarországi lótenyésztés emeléseére alakult társulat” tulajdonát képezik, mely társulat a kormány megbízásából vásárolta össze azokat. — A kormány a csoportos kiállítás kedvéért szállította e lovakat Párisba; hol ugy fognak rendeltetésüknek legjobban megfelelni, ha az eladás alkalmával minél több tulajdonos kezébe kerülve, használhatóságuk által terjesztik a magyarországi lovak jó hírét; s ez által minél több új vevőt hoznak Magyarországi lóvásárra.

Különben némi önértéssel megjegyezhetjük, hogy e lovak jó híre már régi idők óta fogva elterjedt Európában; s hogy az utolsó évtized alatt Magyarország lókitvétele rohamosan szaporodott.

Két év óta a háborús viszonyok folytán politikai okok miatt szükségessé vált, de most már megint visszavont lókitvételei találat teljesen megszüntette e téren a külkereskedést; s így éppen jelenleg, midőn egy hónap óta ismét megvan a kiviteli lehetősége, roppant nagy számban találhat Magyarországon az eladó közép hámos, továbbá a nagyobb és kisebb nyerges ló.

A mi különösen a nyerges lovakat illeti, ezeket a kiviteli találat előtt is igen nagy számban vitték ki Franciaországba, Németországba, Olaszországba, Angliába, sőt Hollandiába is hadseregbeli szolgálatra.

A itélet, melyet ezen kivitt nyerges lovak használhatóságáról halottunk, a legtöbb esetben igen kedvező volt. Dicsérték szívósságát, tanulmányosságát, igényeinek egyszerűségét, s főleg azt, hogy a rossz tartás és táplálást sokkal kevésbé szenvedik meg, mint a legtöbb nyugati származású lovak; ellenben jó tartás mellett a legerősebb használat közben is folyton javulnak és igen sok ideig használhatók maradnak. Ezen felül pedig nagy előnye a magyar lovaknak az, hogy igen könnyen szokják meg az égalj és táplálék változtatását, úgy hogy acimatisatiójuk bárhol és minden baj nélkül végbeigye.

Oly tulajdonságok ezek, melyek által a magyar-

országi ló méltán kiérdemelte azt, hogy mint sebes közép hámos és nyerges ló, főképp pedig mint katonai célokra páratlanul, egyik legelső helyen említettük, s a külföldön keresetté vált.

Ezen keresletet akarjuk a kiállítás által lehetőleg fokozni.

Ha jelenleg már évenként 30 ezer lovat adhatunk el külföldre, és mint egy évben 22 ezer lovat tényleg ki is vitték; elérni kívánjuk, hogy a kiviteli állandó legyen, sőt évről-évre fokozassék mindaddig míg a külföldi fogyasztás, a saját szükségleteink fedezésén felül elérhető termelést teljesen igénybe veszi.

A termelés ezen szélső határai azonban nálunk igen ruganyosak.

Anyag elegendő van arra, hogy évenként most már 30.000 lovat eladhatunk a külföldre, a nélkül, hogy saját lótenyésztésünk érdekei ez alatt csorbát szenvednének; s a szám gyors szaporítása tisztán a külföld növekvő vételekétől függ.

Minél több lovat visznek ki évenként jó áron Magyarországból, annál több fog az országban maradni; s minél jobbat visznek ki, annál jobb fog itthon maradni.

Jelenleg ugyan is Magyarországon mintegy 300.000 kancát használnak tenyésztésre, mely számunk mintegy fele azon keleti származású anyagot képviseli, mely után jó nyerges és könnyű hámos lovat lehet nevelni. Az ezek után nevelt csikók egy része azonban nem részesül a kellő ápolásban és tartásban, kimélet nélkül korán használtatik, s így elsatnyulva, nem válik vásári áruvá.

Az tehát: vajjon Magyarországon 30 vagy 60 ezer lovat lehessen évenként kivitelle nevelni, a meglevő anyag száma által nem korlátoztatik, hanem tisztán a jobb tartás, nagyobb kimélet és a zabos zserkérése. A nagyobb külföldi kereslet folytán biztossá való eladás a javuló ár pedig növelni fogja földmiveseinknél a tenyésztési kedvet, javítani fogja a tartást és kiméletet, s végre, a mi fő, a nyereség megfogja töltöni a zabos zsákok.

Ezért tartjuk mi valónak és megdönthetetlennek azon különösen hangzó nézetet, miszerint annál több és jobb ló lesz az országban, minél többet és jobbat visznek ki külföldre.

A lókitvél fejlesztése azonban csak úgy érheti el a kívánt mérvet, ha lovaink minősége a külföld igényeit és izlését teljesen ki elégíti. Mennyiben van meglegedve a külföld a jelenleg rendelkezésre álló anyaggal, azt a kiállításunk felett hozandó bírálat és ítélet fogja velünk tudatni.

A bírálat eredménye szerint iparkodni fogunk arra, hogy lovaink azon tulajdonságai, melyek a külföldi fogyasztók igényeinek megfelelnek, minél jobban fejlesztessek; azon tulajdonságok pedig, melyek az uralkodó izlést ki nem elégítik, mindinkább háttérbe szorítsassanak országos lótenyésztésünk terén. A mennyire az ország természeti és gazdasági viszonyai engedik, a külföldi fogyasztók igényeire és izlésére kívánunk tehát alkalmazkodni; mert ez uton legbiztosabban véljük elérhetni kivitelnk lehető fokozását.

„N. H.”

CSARNOK.

„Ki lesz az én párom?”

— A modern rabszolga-életből. —

Egy angol cirkáló hajó — írják Alexandriából — nem rég a Vöröstengeren elfogott egy török rabszolga-hajót és a rajta levő rabszolgákat a Suakimben székelő basa, a rabszolgaság eltörlését célzó bizottság feje, szabadon bocsátotta. Csupán a szabadonbocsátással azonban nem igen volt segítsége a szegény teremtésnek és elszállásolásuk és táplálkozásukról is kelle gondoskodni. Ehez járul még, hogy ezek az afrikai rabszolgák, a kik többnyire Afrika belsejéből valók, tapasztalatlanok, mint a gyermek, szellemi képességük és élettapasztalásuk oly csekély és tökéletlen, hogy ha néhány száz mértföldnyi távolságban vannak hazájuktól, sohasem tudnának többé visszatalálni s így egyszerűen szabadon bocsátva, tökéletesen apathiába esnének és elpusztulnának.

A török hajón körülbelül 80 rabszolga volt fogva, — köztük vagy 70 asszony, fiatal leány és gyermek. A férfiak nem nagy bajt okoztak; az egyiptomi katonaság egyenruhájába nagyon megterített nekik és mindnyájan önkényesen és szívesen álltak be a katonasághoz.

Az asszonyokkal és gyermekekkel azonban nem lehetett könnyen boldogulni. Az asszonyoknak a felfogási képesség még gyöngébb, mint a férfiaknál; nem is értik, hogy mi az a „szabadság”. Ha tehát a tengerparton mohamedán kezébe kerülnek, akkor nagyon is természetes, hogy minden oktatás dacára is ellenállás nélkül fognak az illető háremekbe mint házi rabszolgák kerülni. Ha ez megtörténik, úgy tökéletesen el vannak zárva a külvilágtól s az illető házi ur rövid idő múlva szintén ellenállás nélkül ismét eladhatná a szegény teremtetéseket.

A hajó kikötése után az egyiptomi csapatok több tisztje azt a kérelmet intézte a basához, hogy ezt vagy amaz a rabszolgánót engedje át nekik, majd ők szívesen gondjaikat viselik; nehányan egy pár csinos, fiatal négerőre veték szemüket és az egészen fiatal tizenegy éveseket különösen kitűntették. De arra, hogy az illető rabszolgánót fele-

ségül vegye, egy tiszt sem akart vállalkozni. Kérelmük természetesen megtagadtatott.

Ez arra az eredeti gondolatra hozta a basát, hogy a szabadon bocsátott rabszolgánókat kiházassítsa. Különösen az egyiptomi katonaságra számított — és ki is hirdette előttük, hogy ennyi meg ennyi nő van itt, ki férjhez ohajt menni; a kinek csak kedve van, a meghatározott órában eljöhet s hat tallér lefizetése mellett választhat magának feleséget. Az egyiptomi katonaság házassodása elé nem gördítettnek akadályok. Feleségeik a kormánytól kapnak élelmet, az alsóbb rendű nők eltartása ott amugy is igen könnyű, mert az asszony már a népszokás szerint is szorgalmasabban dolgozik, sőt tartozik is dolgozni, — mint a férfi.

Igy a kitűzött órában egy egész sereg házassodni ohajtó fiatal és öreg férfi, különösen katona jelent meg.

Mint hogy férfi fölös számmal volt, nehogy a választásnál veszekedés támadjon, a dolgon úgy segítettek, hogy a nőknek engedtetett át a választás. Sorba állították a férfiakat s megmagyarázták a fehér (fekete) cselédeknek, hogy most mi a dolguk. Lehetetlen a helyzet komikumát elképzelni. Mindkét részen páratlan nevetgélés, csévegés és mozgás volt. Hosszabb tétovázás után az asszonyok a legnagyobb zavarral összefutottak, mint a birkanyáj. Olykor-olykor egyikük tétovázó léptekkel elindult a férfisor felé, de csakhamar a legnagyobb izgatottsággal és elfojtott lélegzettel fordult vissza és mintegy félelemtől kinezva, visszaroht az asszonycsoporthoz.

Végre a tiszt és polgári hivatalnokok rábeszélésének sikerült az asszonyok egyikébe egy kis bátorságot önteni. Lassan, de elhatározottsággal egy se nem fiatal, se nem szép koromtekete egyiptomi altiszthez ment és kezét vállára tette, jeleül annak, hogy ez és senki más az, kit férjül ohajt.

Ezzel aztán a varázslat meg volt törve. Mind egyik asszony félt, hogy el talál kézni és pillanatok alatt mindnyájan kivétel nélkül a férfiakhoz rohantak. A választás csak egy szempillanatig tartott s mindegyik asszony egy férfi vállára helyezte kezét.

Most a férfiakon volt a sor kijelenteni, hogy belenyugosznak-e az asszonyok választásába, mire ötnök kivételével mindnyájan meglegedettséget fejezték ki. A szegény mellőzött őt asszonyt — az igaz egyik sem volt valami szép — semmi áron sem lehetett többé rábírní, hogy a többi férfi közül válasszon; az asszonyi szeméremzet meg e szegény lényeknél is ösztönszerűleg nyilvánult. A basa fáradozásainak végre sikerült a megmaradt hölgyeknek férjet szerezni és valamennyi férfi kivétel nélkül lefizette a hat tallért, mely arra szolgált, hogy ha a házas felek elválának, legyen a nőnek mielő elnie.

Igy nyertek támaszt a szegény elhagyott teremtesek és most új viszonyaik között boldogok és meglegedettek. Egy ünneplés, törvényes szerződés után a pároknak még különösen tudtukra adatott, hogy az asszonyoknak mindig nyitva áll az út a basához, kinek, ha férjeik nem jól bántanak velök, panaszt emelhetnek; a férfiaknak ellenben megmondattott, hogy váls esetén az egész 6 tallér az asszonyé lesz, nem pedig — mint különben szokásos — csak a fele.

E szerencsésen sikerült házassági ünnepély azonban nem maradt egy kis humorisztikus utójáték nélkül.

Egy koros férfi, ki a mellőzött asszonyok egyikén, egy valóságos madárijesztőn könyörült volt meg, néhány nappal megházassodása után feleségével a basához ment.

„Uram, nem élhetek a feleségemmel, vegye vissza! Ismerőseim nevetnek rajtam; világ gunyja leszek. Nemrég egy félszemű tevét vettem magamnak s már akkor nem hagytak békével. Ha ismerőssel találkoztam, az egyik szemét kezével mindig eltakarta. Már az is elég bosszantó volt, — de most nagyuram, most, képezje csak, mindakét szemüket takarják el. — Ezt már tovább nem bírom; mert még az utcára sem mehetek. Allahra, a nagyra, az egyetlenre kérem, tartsa meg feleségemet.”

A basa hiába buzgózkodott megmagyarázni neki, miszerint az nem megy; nem fogja-e fel, hogy minden szépség mulandó, hogy a rutság csak külsőség és hogy felesége bizonyosan nem fog más férfakra kacsintgatni stb. stb. Hasztalan! — Csak mikor hiába rugaskodott a hat tallér kifizetése ellen, hogy hiszen csak pár napig bírta az asszonyt s az nem ér annyit, akkor ellágyult és szívesen magával vitte ismét feleségét. Talán megvigasztalódott a basa bölcs tanácsával:

„Hunyd be te is mind a két szemedet, ha ismerőssel találkozol!”

LEGUJABB.

Bécs, aug. 19. Az augusztus 16-án vívott győzelmes csaata alkalmából a következő táviratot küldötte ő felsége Philopovic tábornagynak:

„Köszönetet mondok önnek a születésnapomra bemutatott kedves ajándékért és teljes szívemből köszönetet mondok önnek és a vitéz csapatoknak odaadásuk és bátorságuk újabb sikereért. Adja azt tudára alárendeljeinek.”

Több megszállott városból loyaltási nyilatkozatok érkeztek a felsége születésnapja alkalmából. Mosztában a csapatok tábori misét hallgattak, a katolikus és görög templomban pedig ünnepélyes isteni szolgálatot tartottak. A püspök és az előkelők Jovanovics tábornokhoz mentek és szerencsekegyvénataikat fejezték ki és kérték, hogy hódolatukat mutassa be Jovanovics, ő felsége előtt.

A banjalukai mutesaríf elment Sametz tábornokhoz és kifejezte változatlan odaadását ő felsége iránt. — A herbiri kajnakám és a városi hatóság szintén kifejezték a helybeli parancsnok előtt szerencsekegyvénataikat ő felsége születésnapja alkalmából.

Tudósítás érkezett, hogy Golub, Babics és több ceta-vezér hiveikkel együtt Szrbben lerakták fegyvereiket és állítólag még több fölkelő csapat is ezt szándékozik tenni.

Szluiból az a tudósítás érkezett, hogy Prosziceni mellett a Korona hídjánál mohamedán fölkelők gyülekeznek és Noviból két tábor redif is érkezett oda.

A 18. hadosztály egy része aug. 16. és 17-én részleges harcot vívott a Sztolac mellett erős hadállásban táborozó fölkelőkkel, mely a mi csapataink győzelmével végződött, a melyek 2 halottat és 15 sebesültet vesztek.

Bécs, aug. 19. Azon közlemények, melyek Banjalukának és Travniknak a fölkelők részéről való felgyújtásáról és csapataink lemészároltatásáról szólnak, teljesen alaptalanok. A fölkelők a Banjalukában hátrahagyott helyőrségünk által teljesen visszaverettek. Az újban mozgósított 30-ik zágrábi divízió egyik dandárja már tegnapelőtt átlépte a határt és ma Banjalukába ért. Annak második dandárja, valamint egy újonnan szervezett hegyi dandár Brodón keresztül Doboj felé nyomul előre. Az 1. (bécsi) divízió egyik része Dalmáciába indult és a 4. (brünni) divízió Boszniába indított, és a mint a hadi lábra állított magyar honvédsapátok állomásaikra érnek, Brodónál és Samacnál átlépi a határt. Nehány zászlóalj katonaság ma Mitrovictól Samacig foglalt állást, hogy a közlekedést a Szávan biztosítsa. A hajó-közlekedés a Szávan ismét felvétetik.

Bécs, aug. 19. A „Pol. Corr.“ jelenti Konstantinápolyból: Totleben tábornok 83000 ember s 350 ágyú fölött tartott szemlést szombaton Makrikeni és San-Stefano közt. A szemle vége felé egy török kilötte pisztolyát Totleben közelében, de senkit sem sebesített meg. Totleben környezete megfogta az illetőt és mint attentatort kegyetlenül elverte. A kihallgatás alkalmával azonban kiönt, hogy ez a török azt hitte, hogy az oroszok most kezdik meg az elvonulást és örömben a levegőbe lőtt. Ekkor Totleben parancsára szabadon bocsátották. Az oroszok a főhadiszállásból kisízárgó hírek szerint 20-án kezdik meg az elvonulást. Layard állítólag megígérte Labanoffnak, hogy nagyobb orosz csapatok távoztával az angol flotta is visszavonul.

KÜLÖNFÉLEK.

— A sepsi-szentgyörgyi küldöttség fogadtatásáról következőket írja az „Ellenőr“. A s-sztgyörgyi küldöttség vasárnap d. e. 12 órakor nyújtotta át a képviselői mandátumot Tisza Kálmánnak. A székiesség eme hazafias érületi városa a miniszterelnöknek 24 tagból álló küldöttséggel képviseltette magát. Szép volt látni ezen testületet, melynek minden tagját a kiváló kormányférfiu iránti erős ragaszkodás és benső szeretet vezényelte. A főváros örömmel fogadta őket, mert a küldöttség nemcsak képviselőjének, hanem az ország kormányának is meleg üdvözlést hozott a távol bércek honából. És ezen üdvözlét jól esett a fővárosnak, mert ebben látta szép jelét azon erős bizalomnak, melynek hazánk egyik legfőbb fekvő megyéje s annak legintelligensebb városa kifejezést adott. Legyen üdvözlőve Sepsi-Szentgyörgy városa s derék küldöttsége. A küldöttség vasárnap a Margit-szigeten ebédelt, hol számos talpraesett toasztokat mondtak ő felségére a királyné, József főhercegre, Tisza Kálmánra, br. Kemény Gáborra, Szász Károlyra, Pótsa József háromszékmege főispánjára. A széki küldöttség még pár napig időzik a fővárosban, közöttük láttuk Császár Bálintot, Málk Józsefet, a „Nemere“ szerkesztőjét, Kelemen Lajos ügyvédet, stb. Vendégeink minden bizonnyal kedvesen fognak megemlékezni fővárosi utjokra.

— Angyalosról folyó hó 21-ről írják: Angyalos községében, mely természetes fekvésénél fogva nincs kitéve a romboló vízáradásoknak, e hó 9-én oly borzasztó vízáradat volt, mely csaknem az ez előtt néhány évvel Bun községében történt vízáradással versenyzett. A rohanó víz a jelenleg e községben levő legöregebb emberek emlékezete szerinti legmagasabb áradatnál 1¹/₂—2 méterrel volt magasabb. Futás közben egy házának földalát seprte el, azon kívül az utcában eső kerítéseket magával ragadta, udvarkapukat rontott össze s iszáppal töltött meg több pincét; némely helyeken borzasztó árkokokat csinált, más helyen nagy dombokat rakott, egy szóval kevés volt hja, hogy nevezetesen a község alsó felén egyetlen épület épen maradt. Míg az ár dühöngött, az alatt a község egyik lakosának csűrben egy ismeretlen, egészen elrongyolt paraszts ruhába öltözött férfi magát felakasztotta. Később annyi megtűdött róla, hogy nevezett férfi aranyosszéki származású,

mint gyermek vetődött be Háromszékre s itt mint kóborló pásztorseleddé vált. A kik erre emlékeztek azon időből, azok „Kincses“, mostani ismerősei „Macskák“ néven ismerték. Csakugyan e hó 7-én egy jómódu, igen szelid természetű földmives gazda szobája gerendájára felakasztotta magát. Tette elkövetése előtt pár nánaptól fogva mindig buskomor volt.

— Paprikás bál. A z. i. fürdőben a fürdői vendégek közlebről bált rendeztek; javában folyt a mulatság midőn egyszerre a „négyes“, párosai „vizit“ alkalmával rettenetes prűskölésbe törtek ki, mi onnan eredett, hogy a tánc terem nagymennyiségű paprikával hintették be — vajjon ki lehetett e paprikás vitéz?

— Adoma. Egy táncosnő panaszkodott orvosának, hogy nagyon hízik. „Nem tudna ön azon segíteni, kedves doktor?“ — „Mindenesetre“ felelé a tudomány embere. — „Nos hát, mit kell tennem?“ — „Ne éljen egyébből, csak a fizetéséből.“

Háromszék gazdaközönségét tisztelettel felkérjük, hogy fontosabb, a gazdasági állapotokat illető pár sorral lapunkat időnként felkeresni szíveskedjék. Így aztán a mellett, hogy egymást tanácsal segítik, a figyelem más oldalról is fel lesz keltve megénk iránt.

Érték. és váltó árfolyam a bécsi es. kir. nyilvános tőzsdén augusztus 21.

Magyar aranyárjádék	87.90
„ kincstári utalványok I. kibocsátás	—
„ „ „ II.	112.75
„ keleti vasut II. kibocs. államköt.	75.80
„ „ „ 1876. évi államköt.	68.—
„ vasuti kölcsön kötvény	100.75
„ földterhementesítési kötvény	78.50
Temesvári „ „	76.50
Erdélyi „ „	75.—
Szólódézmaváltsági „ „	85.50
Oszták egys.-államadósság papirban	62.35
„ „ „ ezüstben	64.55
„ aranyárjádék	72.65
1860. államsorsjegy	111.50
Oszták nemzeti bankrészevény	810.—
„ hitelintézet	258.80
Magyar hitelbank	220.50
Ezüst	100.75
Cs. kir. arany	5.52
Napoleon'd'or	9.27 ¹ / ₂
Német birodalmi márka	57.—
London	115.55

Felölös szerkesztő: Málk József.

Kiadótulajdonos: Pollák Mór.

Specialitások

Enders J. N. központi üzleti irodájából Neutitscheinban.

A megrendeléseknek azonnal elég tétetik. — A pénzek bérmentesen kéretnek.

Valódi, ó SÓS BORSZESZ (Franzbranntwein) legjobb minőségű. Egy palack 70 kr. Csomagolásért 10 kr számíttatik.

Valódi svéd dr. A. O. Werner-féle ÉLET-ESSENCIA. — Egy palack ára használati utasítással együtt 1 frt.

Az egészséges fenntartás vagy helyreállítás, magas kor elérése kétségek nélkül minden embernek ohajtása; mer alig van valami szomorítóbb, mintha valakit majd eme, majd ama baj lép meg, vagy egész életét állandó betegségben kell eltöltenie s csak ritkán örvendhet egy-egy fájdalommentes órának. A kitöltött egészséget fenntartani vagy helyreállítani ohajtja: leginkább ajánljuk dr. Werner-féle élet-essenciát.

Dr. J. C. Herbert-féle ERŐ-ESSENCIA az idegek s izmok erősítésére. — Egy palack ára használati utasítással 1 frt.

Ezen erő essenciát kiváló alkalmazzák reumatikus arc és izületi bántalmaknál, — ugyisint fejfájás, szédülés, fulgadás, a keresztcsont fájdalma, a tagok gyengesége ellen, különösen nagy megerőltetés után; továbbá általános ideg- és testi gyengeség, hámrörboulis fájdalom, nemi szervek gyengesége, terméketlenség, ge-incagy-szédülés és általában olyan bántalmak ellen melyek az idegrendszer gyengesége és túlfeszítése által idéztettek elő.

Egyedül valódi VAS-LIQUEUR. Egy palack ára használati utasítással együtt 1 frt.

Ezen liquer vastartalmánál fogva, kapcsolatosan a legjobb gyomorerősítő növényi kesernyékkel, az egészségre kitűnő hatással van, különösen az izom- és idegrendszer gyengesége, hiányos táplálkozás és vérképződés, verszegénység, lápkór, scorbut, a typhus utóhaja, váltó láz (higlelés) és nedvesvesztés esetében, különösen pedig a vérzés megszüntetésére és gyermekági bántalmaknál.

Schveici havasi növényekből készült GYOMOR-LIQUEUR, az ugyn. CSODA-LIQUEUR dr. H. Waltertől. Egy palack ára 1 frt.

Kitűnő övszer gyomorbajok ellen, ajánlva tanácsos dr. Müller Theodortól Berlinben.

LIQUEUR HYGIÉNIQUE. Palackja 1 frt 20 kr.

Ezen izletes, egészséges asztali liquer Dite de Raspail től a legkellemesebb ízű, elősegíti az emésztést s mint szükséges szer, egyetlen étkezéstől sem hiányozhat. Ha időnkint egy-két kanállal veszünk belőle, nagyon jól fogjuk magunkat érezni.

Dr. John William eredeti FOG- és SZÁJBALZSAMA.

Egy palack ára használati utasítással együtt 80 kr.

Ezen szer gyógyhatású, rothadásmentes aromikus és erősítő gyógyszerekből készített, a foghúsrá néve életető és erősítő hatása van s annak természetesen pirosságot kölcsönöz, tisztítja a fogakat s azoknak elefintcsont-felerségét, helyreállítja, megalakítja a fogak megalakulását és kihullását, e'ejt veszi az odvasodásnak s egyzersmind legjobb övszer minden fog- és szájbetegségek ellen.

Valódi indiai HAJNÖVELO OLAJ (l'huile d'Indes véritable). Egy palack ára francia és németnyelvű használati utasítással együtt 70 kr.

Ezen világ híru haj-olaj nemcsak a gyöngé hajunknak ajánlható, hanem mindenkinek kik hajukat valamely betegség folytán elvesztették; használatu a n szép, tömött haj uő.

Dr. H. R. Vogel FORRADÁST GYÓGYÍTÓ OLAJA. Palackja 1 frt.

Ezen olajból egy-két üveg elégséges, hogy a bőrszűleket teljesen meggyógyítsa. Ajánlható orvosoknak épenugy, mint laikusoknak.

Legjobb, legkitűnőbb és méregmentes POLOSKA-IRTÓ TINKTURA. Egy palack ára használati utasítással 60 kr.

Könyv-, írószér- és papirkereskedést

nyitok a jövő tanév elejére, hol kapható lesz minden iskolánál, gymnasiumi, felső népi és polgári vagy elemi iskolánál használt tankönyv.

A könyvek beszerzésénél tapasztalt eddigi nehézségeket könnyíteni igyekezttem az által, hogy az eddig magas postai költségek mellett megrendelt tankönyvek nálam csupán bolti áron legyenek kaphatók.

Tömeges partolás esetén magam is szívesen járulok az egyes

tanító-egyletek könyvtárainak

bécses munkákkal leendő segélyezéséhez.

Kereskedésben a különféle füzetes vállalatok, mint pl a „Magyar Lexikon“, „Petőfi összes költeményeinek illusztrált füzetes kiadása“ a „Nemzeti irodalom“ stb stb bolti áron könnyen beszerezhetők lesznek.

Ajánlva magamat a tanító urak és közönség pártfogásába, maradtam

teljes tisztelettel

Pollák Mór.